

BOEKRECENSIES

FICTIE

Philip Huff: Niemand in de stad.
Uitg. De Bezige Bij, € 19,90
★★★

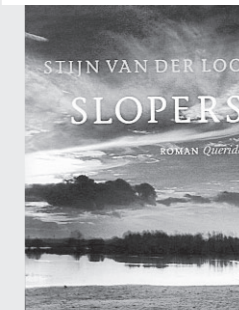
Tussen jeugd en volwassenheid

Een verhaal over het leven van een groepje corpsballen. Over volwassen worden en proberen dat zo lang mogelijk uit te stellen. Over jongens en meisjes en hoe die elkaar nooit echt begrijpen, maar toch niet zonder elkaar kunnen. Over vaders die tekort schieten en zonen die proberen hun verdriet daarover te ontkennen. Kortom, 'Niemand in de stad', de tweede roman van Philip Huff (1984), is een coming-of-age-roman in de beste traditie. Meeslepend en met veel bravoure verteld, met een geleidelijk steeds luider doorklinkende ondertoon van melancholie.

De personages die Huff creëert, leven in een luchtbel tussen jeugd en volwassen worden. Ze proberen de stap naar de grottenwereld zo lang mogelijk uit te stellen. Studenten zijn het, allemaal lid van het Amsterdams Studenten Corps. Zuipen, neuken, tegen elkaar op brallen en tussendoor zo nu en dan wat studeren. Wedden dat je 23 borrelnotjes onder je voorhoofd kunt stoppen en de verliezer moet ze daarna allemaal opeten. Maar echt praten met elkaar, dat doen ze zelden. En zo heeft niemand in de gaten dat het niet goed gaat met Jacob die studeert omdat 'mijn vader nu niet meer op me let...'. En dan is er nog Matt wiens slechte relatie met zijn vader hem meer doet dan hij wil toegeven en die aan de cocaine gaat. En Philip, die iets met de mooie Karen begint terwijl Elisabeth, zijn vriendin, van niks weet. Huff schrijft een toegankelijk proza, dat soms wat oppervlakkig lijkt, maar op de momenten die ertoe doen weet hij in beeldende zinnen haarscherp de pijn onder het oppervlak voelbaar te maken.

SONJA DE JONG

FICTIE

Stijn van der Loo: Slopers. Uitg. Querido, € 18,95.
★★★★

Barokke taal en brede gebaren

'Zo doet een schooier: kijken, zwijgen en aanpakken'. Met die woorden zet Stijn van der Loo (1963, Eindhoven) de naamloze verteller neer in zijn nieuwe roman 'Slopers'.

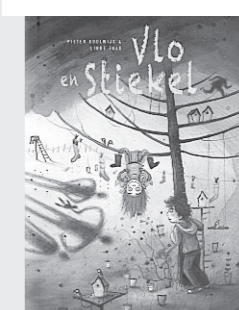
Een ploeteraar is het, iemand voor wie alles tegenzit. Die uit alle macht probeert de kost te verdienen voor zichzelf, zijn broer en de mannen die voor hem werken in zijn armzalige sloopbedrijfje. Het verhaal speelt rond 1954 in een niet bestaand, maar door en door Brabants dorp. Daar proberen de gebroeders Pek te overleven als slopers en terrazzo-werkers. Bij haar dood vroeg zijn moeder hem op Broer te passen en dat doet de verteller nu al vijf jaar. Broer is een leggoertje vol branie en show. En dan zijn er nog de weekloners: de altijd dronken Vollemond, de gemene vechtersbaas Volcker en de zwakzinnige Tinus.

Het is een wereld waarin slimmeriken door handig gebruik te maken van mazen in de wet rijk kunnen worden en waarin de armen het onderspit delven. En de broers Pek behoren tot die laatste categorie. Ze zijn afhankelijk van Perré, een aannemer die het geld uit de wederopbouwpot naar zich toe heeft weten te trekken en nu misbruik van de machteloosheid van de broers maakt.

Van der Loo vertelt zijn verhaal in barokke taal, met brede gebaren. Als een klassiek noodlotsdrama ontrollen zich de gebeurtenissen. In de tweede helft dreigt de schrijver soms even de controle over zijn verhaal te verliezen en wordt het drama wat al te bombastisch, maar steeds opnieuw weet hij het evenwicht bijtijds te herstellen.

SONJA DE JONG

JEUGD

Pieter Koolwijk & Linde Faas: Vlo en Stiek. Uitg. Lemniscaat, € 12,95, vanaf acht jaar
★★★★

Lindgren van de Lage Landen

Bij jeugdboeken zijn auteur en illustrator lang niet altijd een perfecte match, maar Pieter Koolwijk en Linde Faas zijn dat wel. Auteurs Koolwijk is duidelijk een fan van Astrid Lindgren, maar dat is geen schande, want hij gaat origineel om met die inspiratie. 'Vlo en Stiek' ademt de geest van 'Pippi Langkous' en 'Karlsson van het dak', maar dan met een modern sausje. De illustraties passen daar prachtig bij.

Vlo heet eigenlijk Floris, maar wordt Vlo genoemd door Arjan, de grootste pestkop van de klas. Met grote regelmaat wacht hij Vlo 's ochtends op, om hem in elkaar te slaan, met een fietsketting aan een paal vast te binden of zijn kleren uit te trekken en hem in een veld vol brandnetels te jagen. Op een dag komt er een nieuwe meisje in de klas. Ze is klein van stuk, buitengewoon kleurrijk gekleed en voor de duvel niet bang. Zelfs niet voor Arjan. Ze kiest Floris uit als kameraad, die niet weet wat hem overkomt. Hij is al gauw dol op Stiek, die eigenlijk Pien heet, maar liever bij haar bijnaam genoemd wil worden. Ze probeert Floris te leren dat hij Vlo juist als een geuzennaam moet zien. Vlo en Stiek, dat klinkt volgens haar als twee superhelden. Stiek blijkt nog een betere vriendin dan Vlo ooit had kunnen dromen, want stukje bij beetje leert ze hem ook nog zijn rug recht te houden tegenover Arjan, nadat ze hem eerst een lesje hebben geleerd.

'Vlo en Stiek' is goed geschreven, prachtig geïllustreerd en toont weer eens duidelijk aan dat je fantasie grenzeloos is, als je er maar voor open staat.

HANNEKE VAN DEN BERG

Sandro Veronesi op Valentijnsfestival

FOTO EPA/CLAUDIO ONORATI

'Liefde brengt problemen'

Sandro Veronesi.

Het imago van Italië als bakermat van de liefde heeft behoorlijk te lijden gehad van de weinig verheffende strapatzen van Silvio Berlusconi. Maar Sandro Veronesi blijft optimistisch. Hij is een van de Italiaanse schrijvers die deelnemen aan het Valentijnsfestival Saint Amour.

Sandro Veronesi (52) is een van de schrijvers en dichters die met Saint Amour door Nederland trekt. Het poëtische programma, georganiseerd door het Vlaamse Behoud De Begeerte, trekt jaarlijks in de Valentijnsmaand door het land. Steeds met een thema, steeds omtrent de liefde. Dit keer: 'Liefde op z'n Italiaans: la Bella Italia. Met Veronesi komen meer Francesco Pacifico, Irene Lamponi, Herman Koch, Ilja Leonard Pfeiffer, Arjen Lubach en Thom Hofman.

Waarmee niet gezegd is dat Veronesi over de liefde schrijft. „Sowieso niet rechtstreeks.

Liefde, natuurlijk, maar met een omweg." Vorig jaar las hij bij Saint Amour in Vlaanderen het begin voor van de beruchte seks-scène uit zijn grote roman 'Kalm chaos'. „Toen was seks het thema van het jaar. Dit keer lees ik uit mijn nieuwste roman, 'XY', een stuk voor uit boeken die nog betrekkelijk nieuw zijn."

Dan: de liefde. De vraag wat er toch aan de hand is met Italië en de liefde volstaat. Met een pijnlijke grijs spreidt hij verontschuldigend zijn armen. „Na het tijdperk Berlusconi voelt het als satire wanneer ik de woorden Italië en liefde in één zin bij elkaar hoor. Berlusconi is weg, maar het zal nog de nodige jaren duren voor het desastreuze effect dat hij heeft gehad op ons imago van liefde, wereldwijd, weg is. Arm Italië, land van Petrarca, Michelangelo, Dante. Van de operai Italië is momenteel niet meer het land

van de liefde. Dat is een groot probleem voor de Italianen." Eigenlijk zou hij het niet meer over Berlusconi willen hebben, maar het gaat hem aan het hart. „Italië was de plek van schoonheid. Van natuurlijke schoonheid, van artistieke schoonheid. Maar Berlusconi's huis op Sardinië heeft geen schoonheid, het is kitsch. Het is niet mooi, het is niet excellent, het heeft geen klasse."

„Waar is toch de tijd gebleven dat de leiders van ons land van mooie, waardige vrouwen hielden? Van prinsessen, hooggeplaatste schoonheden. Nu hadden we een premier die het met escorts deed. Er is geen reden waarom een machtige man als Berlusconi seks heeft met een escort van drieduizend euro per nacht. Hij had moeten trouwen met een vrouw van de klasse van Sabrina Ferilli. Je hoort me niet zeggen met Monica Bellucci. Of met Carla Bruni. Hoewel. Je kunt zeggen van Sarkozy wat

je wilt, maar de Franse president heeft wel Carla Bruni."

Er is een duidelijke reden waarom Sandro Veronesi niet rechtstreeks over de liefde schrijft. Het gebeurt toch wel. „Liefde is handig voor schrijvers. Je stopt wat liefde in je boek, en boom: oorlog! Liefde valt niet te vermijden. Het spijt me voor Saint Amour, want het gaat in tegen het idee achter het festival, maar liefde brengt vooral problemen voort. Veel problemen in het dagelijks leven kunnen we niet oplossen omdat er liefde in het spel is. Liefde kan de reden zijn voor misdaad. Liefde kan werken als een verontschuldigend van slecht gedrag. Daarin ben ik, als schrijver, geïnteresseerd."

„Italië zal moeten betalen, en wij zullen betalen. Het zal ons hard raken. Wij zullen tot op de bodem moeten. Maar dan schieten we sterk omhoog. Die bodem zal een trampoline blijken. Als we betaald hebben, zal er

naar ons geluisterd worden. We zullen een rol spelen voor de hele wereld. Optimistisch moet ik wel zijn, want geografisch zijn wij een rijke plek. Daar zit een basis die nooit verloren gaat. Vergelijk dat eens met bijvoorbeeld China. Geen tekenen van schoonheid. Geen geschiedenis van vrijheid. De geschiedenis van een volk getekend door slavernij. Je zou een miljard mensen moeten transformeren van slaven naar vrije mensen. Dat lukt niet zo snel. Wij zullen terugkeren aan de top van de wereld."

THEO HAKKERT

Saint Amour - La Bella Italia. Sandro Veronesi, Francesco Pacifico, Irene Lamponi, Herman Koch, Ilja Leonard Pfeiffer, Arjen Lubach, Thom Hofman, Transparant, Grandelavoix en Piet Piryas. Tournee 8 t/m 15 februari. (8 feb, Enschede, 9 feb, Heerlen, 10 feb, Arnhem, 12 feb, Den Haag, 13 feb, Leiden, 14 feb, Amsterdam, 15 feb, Wageningen).

Veertien Nederlanders maken dit jaar kans op Gouden Uil

BRUSSEL - Veertien Nederlanders en zes Belgen dingen dit jaar mee naar de Gouden Boeken- en de belangrijkste literaire prijs van Vlaanderen. Dat blijkt uit de longlist die de vereniging van Vlaamse uitgeverij, importeurs en boekverkopers bekend heeft gemaakt.

Tot de Nederlandse kandidaten behoren Jeroen Brouwers ('Bittere bloemen'), Herman

Koch ('Zomerhuis met zwembad'), A.F.Th. van der Heyden ('Tonio') en Marcel Möring ('Louteringsberg'). Ook de biografie van Maaike Meijer over de dichteres Vasalis dingt mee.

Tot de zes Belgen die kans maken, behoren Dimitri Verhulst ('Monoloog van iemand die het gewoon werd tegen zichzelf te praten') en Erwin Mortier ('Gestemd liedboek').

NON-FICTIE

Haagse waarnemer graaft niet diep

Ferry Mingelen: 'Graven rond het binnenhof', verhalen over Den Haag. Uitg. Conserve. € 17,99
★★★★

Hij is een fenomeen in Den Haag. Al ruim een kwart eeuw 'duidt' hij op televisie de nationale politiek. Cabaretiers imiteren zijn analyses vol 'enerzijds' en 'anderzijds'. Critici zetten hem neer als 'De Totale Ferry' - de ongekroonde koning in het wereldje van de politieke journalistiek.

Wie zo lang meeloopt, moet veel weten. Wie zo lang meeloopt, heeft vast ook veel te vertellen. En wie zo lang meeloopt, kan onverbiddeijk veel onthullen.

Alleen heeft de schrijver Mingelen besloten zijn bronnen te bewaken. Niks smeulige anecdotes, geen opzienbarende onthullingen. In 'Graven rond het Binnenhof' vallen dan ook geen lijkens uit de kast. Sterker, de bundel verhalen concentreert zich helemaal niet op de politiek. Mingelen is gaan graven in de Haagse wereld rond het Binnenhof - zeg maar de wereld van rangen en standen. Geen stad waar de standverschillen groter zijn dan in de Hofstad Den Haag. De gewone man woont er 'op het veen', de gegoede burger 'op het zand'. De wereld van de Schilderswijk en van het Benoordenhout treffen elkaar zelden in deze

sociala gesegregerde stad. Mingelen kan een behoorlijke periode overzien. Hij begon eind jaren zestig als Vrije Volksjournalist. Mentaal was hij toen nog een jongen van het veen. Inmiddels is hij toch wel een meneer van het zand, inclusief een licht geaffecteerde stem. Hij voert ons door vroegere volkswijken en langs zeer Haagse sociëteiten. Ook neemt hij ons mee naar de gruwelijke omgeving van De Gevangenpoort en vertelt hij over de voornaamste geschiedenis van de Ridderzaal.

De vroegere activist die de Schilderswijk bewoonbaar maakte, heeft evenzer zijn belangstelling als de jonkheer die duidelijk maakt dat adellijke afkomst nog geen garantie is voor beschaafd gedrag.

KEES VAN DER MALEN

Verraad en liefde

Meijsing maakte het zich nooit gemakkelijk

IN MEMORIAM

Doeschka Meijsing.

FOTO GPD/ARCHIEF

Doeschka Meijsing schreef eigentijdse tragedies over vriendschap, verraad en liefde. Gemakkelijk maakte ze het zichzelf niet, want 'schrijvers willen moeilijke dingen zeggen'. De schrijfster leed aan kanker. Ze overleed maandag op 64-jarige leeftijd in haar woonplaats Amsterdam aan de gevolgen van een zware operatie.

De in Eindhoven geboren Doeschka Meijsing groeide op in Haarlem en was de oudere zus van filosofe Monica Meijsing en schrijver Geerten Meijsing. Met haar broer Geerten schreef ze in 2005 de dubbelroman 'Moord/Moord en doodslag' (2005), een unieke vorm in de literatuur. Het boek is te lezen als het verslag van een haat-liefdeverhouding van 'broeder en zuster', die onderling vochten om liefde en respect van hun ouders. De grote zus voelde zich achtergesteld bij haar engeltachtige kleine broertje. Ook als literaire kunstenaars en in hun opvattingen over het schrijverschap stonden ze vaak lijnrecht tegenover elkaar.

Eerder, in 2002, had ze in de roman '100% chemie' al over haar moeders familie geschreven. Dat was indertijd opmerkelijk omdat Doeschka Meijsing juist bekend stond als fabulator en schrijfster van filosofisch getinte boeken, en niet veel moest hebben van (semi)autobiografische romans.

Doeschka Meijsing, die de damesliefde was toegedaan, was al sinds het gymnasium verliefd op de teksten van Sappho, de van Lesbos afkomstige klassieke dichteres van liefde en verlangen, die leefde tussen 625 en 565 voor Christus. Na haar studie Nederlands en literatuurwetenschap was Meijsing jarenlang lerare en wetenschappelijk medewerker aan de Universiteit van Amsterdam en werkte ze als literair redacteur bij Vrij Nederland en Elsevier.

Ze debuteerde in 1974 met

de verhalenbundel 'De hanen en andere verhalen' (1974). Haar eerste roman was 'Robinson' (1976). Haar roman 'Tijger, tijger!' (1980) werd bekroond met de Multatuliprijs. Boeken die meteen al getuigen van een verfijnd psychologisch inzicht en een soms verrassend gevoel voor humor. Naast romans en verhalen publiceerde Meijsing essays en poëzie. In 1997 ontving zij de Annie Romeinprijs voor haar bijdrage aan de emancipatie van vrouwen en mannen, hetero's en homo's. Haar avonturenroman 'De tweede man' (2000) beschrijft een leraar Grieks in crisis met een obsessie voor Alexander de Grote's legendarische vriend en geliefde Hefestion.

Met haar twaalfde en meest autobiografische roman 'Over de liefde' won ze in 2008 de AKO Literatuurprijs. In deze essayachtige roman komen eerdere thema's en motieven uit haar oeuvre mooi samen. Het boek gaat over de verster Philippa (Pip) van der Steur, die lesbisch is en door haar veertien jaar jongere vriendin Julia wordt ingehuurd, wrang genoeg voor een man. Zijdelings komt in de roman ter sprake dat die onverhoedse

bekering te maken heeft met een onweerstaanbare wens tot nageslacht.

'Over de liefde' werd een van Meijsings bekendste en best verkochte boeken, ook doordat het om bekende intellectuelen gaat die van de liefde een jumbo maken. De affaire speelde zich min of meer in het openbaar af, midden op het literaire dorpsplein. De roman is gebaseerd op Meijsings relatie met Xandra Schutte, hoofdredacteur van de Groene Amsterdammer. Het schrijven ervan ervoer Meijsing als een innerlijke noodzaak om met de liefde drama te ontleden dat haar zelf was overkomen en voelde alsof 'een vileine pijn in je lijf' was gedreven.

In 'Over de liefde' is schaamte een destructieve én scheppende kracht. Dat zegt ook iets over de manier waarop Doeschka Meijsing haar schrijverschap opvatte. In haar boeken, vaak met personages die gemakkelijk in de ban raken van een ander, snijdt ze grote thema's aan. Het zijn eigentijdse tragedies over vriendschap en verraad, liefde, verlies, jaloezie, wrok en schaamte.

NICO DE BOER

HOORSPEL

Thriller Theater: Paul Vlaanderen en het mysterie van de verzonnen dood
Uitg. Rubinstein, € 10,95
★★★★

Vlaanderen tot leven gewekt

Het Thriller Theater bracht begin vorig jaar een toneelbewerking van de bekende hoorspelreeks rond misdaadschrijver Paul Vlaanderen. Deze Britse hoorspelen werden decennia geleden vertaald en op de radio uitgezonden door de Avro. Ofschoon dit nieuwe hoorspel een bewonderenswaardige 'remake' is van de originele hoorspelen, haalt deze her toch niet bij de originele. De stemmen worden vrij goed nagedaan, inclusief de uitroepen van misdaadschrijver Vlaanderen als 'saprestie' en 'Ina kindje'. Maar qua script wringt het een beetje. Vlaanderen ontdekt dat zijn nieuwe roman werkelijkheid wordt als de karakters die hij in zijn boek dood laat gaan ook echt bestaan en worden vermoord. Alles wijst erop dat Vlaanderen de dader is. Vreemd is dat zowel zijn vrouw Ina als zijn butler Charlie dit ook lijken te geloven en dat strookt in het geheel niet met de trouw die beiden toonden in de originele hoorspelen.
HANNEKE VAN DEN BERG